

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש

פרשת בהר

הגיליון השבועי לכל יהודי 959

י"א באייר התשס"ה
(20.5.05)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

הכנות לתהלוכות

ברחבי הארץ נמצאות בשיאן ההכנות לקראת תהלוכות הילדים המסורתיות של ל"ג בעומר, שבהן יופגנו אחדות העם והזיקה הבסיסית של כל ילד יהודי לעם-ישראל ולתורת ישראל. התהלוכות יאובטחו על-ידי המשטרה, ויבטאו את העוצמה הרוחנית של עם-ישראל. מרכז צעירי-חב"ד מכין את כל הדרוש לתהלוכות, ובכלל זה שי מיוחד לכל ילד — ספרון חדש של סיפורי צדיקים.

זכות המשקה

יש מנהג לתרום מידה ידועה של משקה (ח"י רוטל) לכבוד רבי שמעון ברי-יוחאי. כמה אברכים יזמו מבצע ארצי, שמאפשר לתרום משקה עבור ילדי-ישראל המשתתפים בתהלוכות ל"ג בעומר. תמורת 60 ש"ח יחולקו לילדים שקיות שתייה במידה זו (ח"י רוטל). שמות התורמים יועברו לברכה לציון רשב"י והרבי מליובאוויטש. טל' 952-700-700-1, או בדואר לת"ד 92 כפר חב"ד 72915.

לומדים קבלה

ביום רביעי הקרוב, ט"ז באייר, יפתח בצפת בית-ספר ללימוד הקבלה הצפנית. בית-הספר יפעל במרכז אסנט בעיר העתיקה, המתמחה בלימוד הקבלה ותורת החסידות. בשלב הראשון ייפתחו ארבעה קורסים: היכרות עם הקבלה, תורת הנפש, רפואה וקבלה, עיון בספר יצירה. טל' 04-6921364, שלווחה 104.

דף יומי לילדים

מערכת מאורות הדף היומי החלה להוציא-לאור עלון שבועי לילדים, שבו קטעים יומיים קצרים הלקוחים מהדף היומי הנלמד באותו יום. הדף הוא ביוזמת ר' מאיר יעקבסון. טל' 03-6164725.

זמני השבוע

ירושלים ת"א	חיפה	באר-שבע	אילת	מירודק
כניסת השבת	6:57	7:12	7:05	7:13
צאת השבת	8:14	8:17	8:15	8:09

פרקי אבות: פרק ג

פקס: 03-9 606169

אינטרנט: www.chabad.org.il

דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

נדפס בדפוס יד-החמישה כפר-חב"ד, טל' 03-9600280

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

דווקא עכשיו אחדות-ישראל

דווקא בימים שבהם גוברת הסכנה לקרע בעם, חיוני להדגיש את המכנה-המשותף המאחד את כולנו. הזמן המתאים — ל"ג בעומר; ומיפני נס האחדות — הילדים

עם זה, חיוני לזכור גם בשעה זו כי אנשים אחים אנחנו. גם אם המציאות קורעת את הלב, אסור להניח לה לקרוע את העם. אבוי לנו אם המאבק יחצה את הקו האדום של מלחמת-אחים, שכבר הביאה עלינו גלות וחורבן. אחריות כבדה מוטלת על כולנו להישמר מכל משמר שלא תהיה חלילה יד איש ברעהו, ושהמחאה תהיה בלתי-אלימה.

משימה זו אינה פשוטה כלל וכלל, מכיוון שהרוחות סוערות, רגשות הזעם גואים והתסכול עצום. הממשלה נוקטת צעדי דיכוי דורסניים. מאיימים על רבנים ומנסים להשתיקם. עוצרים יהודים במעצרים מנהליים, בלי דין וכלי דין. מנפחים חשדות-שווא לכותרות דמיוניות. משחירים את דמותם של המתיישבים ומציגים אותם כפורעי-חוק וכסהרוריים. קשה להישאר מאופקים במציאות קשה זו, ובכל-זאת אסור לעבור את הקו האדום.

"יחד כל ילדי-ישראל"

דווקא בשעה קשה זו חובה לנקוט פעולות שיגבירו את אחדות העם ואת תחושת האחוה והחיבור שבין כל חלקי העם. דווקא בימים שבהם גוברת הסכנה לקרע בעם, חיוני להדגיש את המכנה-המשותף המאחד את כולנו. דווקא כאשר הוויכוח הציבורי מתלהט, הכרחי להפגין במלוא העוצמה את האהבה שבין כל נשמות-ישראל.

הזמן המתאים ביותר לכך הוא — ל"ג בעומר, יום העומד בסימן "נהגו כבוד זה בזה". יום הקשור ברבי עקיבא, שלימד כי "ואהבת לרעך כמוך — זה כלל גדול בתורה". יום שמחתו של רבי שמעון ברי-יוחאי, שהמשיל את עם-ישראל לספינה השטה על-פני המים, שכל הנוקב בה חור — עלול להטביע את כל הנוסעים.

מניפי נס האחדות יהיו הילדים. בל"ג בעומר יצאו מאות-אלפי ילדים לתהלוכות שידגישו את חשיבותה של אהבת-ישראל. זה יהיה מפגן של אחדות-לבבות, כאשר ילדים מכל החוגים יתקבצו יחדיו בסמנה "יחד כל ילדי ישראל". האהבה הזאת, אין ספק, תנצח.

מ ארגני מבצע חסימות הכבישים, שנערך בתחילת השבוע, כינו אותו 'ניסוי כלים'. ואכן, מה שראינו היה רק רמז לבאות וקדימון לקראת האירועים האמיתיים העתידיים להתרחש. היו שהזהירו לפני שנים, כי כל ניסיון לעקור יישובים יהודיים ולגרש יהודים מבתיהם יגרום קרע נורא בעם. לצערנו ראש-הממשלה מזלזל באזהרה זו וסבור שהציבור בארץ יקבל מעשה כזה בשוויון-נפש. מתברר שלא.

מבצע החסימות לא אורגן על-ידי הגופים הרשמיים שמנהלים את המאבק. לא התייצב מאחוריו שום גורם מוכר. עד תחילת השבוע לא שמע איש את שמו של ארגון 'הבית הלאומי'. לא פורסמו מודעות בחוצות הערים ובכלי-התקשורת. השמועה על דבר פעולת המחאה המתוכננת עברה מפה לאוזן. אך בשעה היעודה התייצבו רבבות, צעירים ומבוגרים, שהיו מוכנים להתעמת עם המשטרה ועם נהגים, ואף להיעצר.

לא לחצות את הקו

התייצבות זו היא קצה-קצהו של הר-הגעש המבעבע בלב המוני בית-ישראל, שאינם יכולים לעמוד אדישים נוכח המהלך המסוכן, חסר ההיגיון והתועלת, שבעקירת עשרים ושניים יישובים יהודיים פורחים והחרבת עולמם של כעשרת-אלפים יהודים. ציבור עצום ברחבי הארץ מזדעק על העוול הנורא שנעשה למתיישבים, שעמדו בגבורה בארבע שנות מלחמת טרור, וירי של אלפי טילים ופצצות-מרגמה על בתיהם, ופתאום באים לעקדם בכוח מבתיהם.

אם מישוהו סבר שהציבור הזה יסתפק בהבעת מחאה רפה בסלון הבית, באה ההתנגדות הגדולה השבוע ומוכיחה כי הציבור לא ישתוק. על-פי כל הסימנים, המחאה אכן תלך ותתפתח למרי אזרחי, בהיקף שטרם ידענו כמותו. גם אם ייעצרו אנשים, גם אם יסולקו קצינים מצטיינים מצה"ל — גלי המחאה יגברו ויתעצמו, כי הציבור לא יוכל להשלים עם מהלך אכזרי כל-כך, בלתי-מוסרי כל-כך, מסוכן כל-כך.

תקיפות של הר

סמכות אחת

גם בזמן הגלות נדרש יהודי לזכור שהגלות אינה יכולה לחול על הנשמה, כפתגם המפורסם — "את הנשמה לא הגלו בגלות ולא שעבדו בשעבוד-המלכויות". בכל הקשור לענייני התורה והמצוות אין שום סמכות העומדת מעל עם-ישראל.

אמנם קבעו חז"ל "דינא דמלכותא דינא", והורו "אל תתגרה בגוי קטן" — אבל כל זה חל רק על ענייני העולם. כאשר מדובר בענייני התורה והמצוות, יהודי הוא בבחינת 'הר' ו'מלך', שאפילו הוא רוצה, אין בכוחו למחול על כבודו ("מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול").

השם 'בהר' מעניק אפוא ליהודי את התוקף הדרוש לו — תוקף וגבהות של הר — לעמוד ללא פשרות על כל מצוות התורה ומנהגיה, בלי להירתע מאיש, אף לא מגזרות המלכות, אלא להיות כפוף לה' בלבד, לתורתו ולמצוותיו.

(לקוטי שיחות כרך כב, עמ' 163)

לכן נדרש יהודי לחוש, לצד הענווה והשפלות, גם תחושת גבהות וחשיבות. עליו להיות בבחינת הר, שכל פעולה שלו חשובה ובעלת ערך. כך יינצל מן הייאוש ומפיתוי היצר.

כל יהודי מלך

אולם האמת היא שאין כאן מצב של ויתור על הצורך בתחושת השפלות וההתבטלות (כדי להגן על היהודי מתחושות ייאוש ומפיתוי היצר), אלא תחושת הגבהות והחשיבות היא אמיתית, מכיוון שיהודי הוא באמת בבחינת 'הר'.

חז"ל אומרים: "כל ישראל מלכים הם". בקרב כל יהודי שוכנת נשמה שהיא "חלק אלוה ממעל ממש". כבודו של יהודי אינו כבודו-שלו, אלא כבודו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, השוכן בקרבו. התוקף של יהודי נובע מתוקפו של הקב"ה, מכיוון שיהודי הוא "חלק" ממנו, חלק מן העצם.

בתחילת פרשתנו מצויין שהציוויים שבהם עוסקת הפרשה נאמרו למשה רבנו "בהר סיני". על שם הפסוק הזה נקראת הפרשה — בהר. איננו קוראים לה 'בהר סיני', אלא 'בהר', בלי להזכיר כלל באיזה הר מדובר. מכאן שעצם השם הזה נושא בחובו הוראה ליהודי.

במקומות רבים אנו מוצאים קריאה ליהודי לחוש התבטלות כלפי הקב"ה, ולהיות שפל-רוח. תחושת השפלות מתחייבת מההכרה בגדולת הבורא, שלעומתו הבריאה כולה היא אין ואפס. והנה כאן אומרים ליהודי שעליו להיות בבחינת הר, המסמל גבהות ותקיפות.

לא חסר-ערך

בפשטות יש לומר, שיהודי חייב לחוש גבהות ותקיפות כדי שלא יהפך ל'אסקופה הנדרסת'. אם לא יחוש שיש לו ערך כלשהו, הוא עלול ליפול לזרועות הייאוש ולא יוכל להגן על עצמו מפני היצר. יצרו הרע יגורר אותו למעמקי הרע, בפיתוי שממילא אין לו שום ערך.

מן המעייין

נושא השבוע: עשיית טובה לזולת

אמרת השבוע

שכר מצווה

אחד מחסידי רבי ישכר-דוב מרדושיץ היה עשיר גדול. לעת זקנתו סיפר לצאצאיו כיצד זכה לעושרו:

"כשנשאתי את רעייתי, הבטיח לי חותני נדוניה בסך חמישים מטבעות-זהב. חותני היה עני, וכדי לעמוד בהבטחתו לווה את הכסף. אחרי החתונה ראיתי כי המלווים תובעים ממנו מדי יום ביומו להחזיר להם את חובם. נכמרו רחמי והחזרתי לו את כספי הנדוניה.

"כשחותני ביקר אצל הרבי מרדושיץ, סיפר לו על המעשה שעשיתי. הורה לו הצדיק לשלחני אליו. כשהתייצבתי לפניו ביקשני לספר את כל פרטי המעשה, ולאחר מכן אמר: 'פה עשית. פרנסה ברווח ועשירות מובטחת לך לכל ימי חיך, ואף לבניך ולבני בניך'. ואכן, במהרה התקיימה ברכת הצדיק, והיא מקור עושרנו".

עידוד נפשי

בכל ענייני צדקה וחסד, נוסף על הסיוע הכספי צריך לדעת כי העיקר הוא העידוד הנפשי. כך בצדקה, שיש לעודד ולחזק את הזולת, וכך בגמילות-חסדים ובשאר ענייני הצדקה.

(ספר המאמרים תשי"ט)

תכלית הירידה לעולם

הבעל-שם-טוב אמר: נשמה יורדת לעולם הזה וחיה בו שבעים-שמונים שנה, כדי לעשות טובה ליהודי שני — טובה גשמית, ובפרט טובה רוחנית.

(היום-יום)

מידה כנגד מידה

מי שדוחה עזרה ליהודי שני, גם אם כוונתו לשם שמים, כדי שיוכל לעבוד את ה' בזמן הזה, מתנהגים עמו מלמעלה כמידתו, וסוגרים בפניו דלת ושער. אך מי שמקרב יהודי שני, מקרבים אותו מלמעלה, ושערי היכלי התורה והעבודה נפתחים לפניו.

(אדמו"ר הזקן)

לרדת לבוץ

"וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו" (ויקרא כה, לה). יהודי צריך להיות מוכן ללכת בבוץ עד צוואר כדי לעזור ליהודי אחר. רצונך להרים אדם השקוע בבוץ, עליך לרדת לתוך הבוץ ולמשכו משם, שכן אין מושכים מלמעלה.

(רבי שלמה מקרלין)

החובה עליך

כשהתורה מגיעה לדון בעזרה לעני, היא מדברת בלשון יחיד. לפעמים, כשיש צורך לעזור לזולת, דוחים ושולחים זאת לאחרים. לכן מדברת התורה בלשון יחיד, ללמדנו שחובה זו מוטלת על כל אחד ואחד, ואל לו לשלוח זאת לאחרים.

(אלשי"ך)

שלך תחילה

בימי אדמו"ר הזקן, בעל התניא, היה שגור בפי החסידים הפתגם: פת הלחם שיש לי — שלך היא כשלי. והיו מקדימים את "שלך" ל"שלי".

(היום-יום)

עצה

מהמסנה

באותם ימים אור ואפלה שימשו בערבוביה. הקהילות היהודיות בפולין, שלפני מאתיים וחמישים שנה, גשגשו וגדלו, אולם בה-בשעה גברה והתעצמה האנטישמיות, וגררה התנכלויות ליהודים, גזרות והגבלות. יום אחד נתפס יהודי בחטא 'חמור': התברר כי האיש סחר עם אחד הכפריים הגויים. מעשה זה היה מנוגד לחוק באותה עת, לאחר ששונאי-ישראל השחירו את פני היהודים והדביקו להם תווית של נוכלים הממרמים את 'הכפריים התמימים'.

המעשה התרחש בערב שבת. היהודי הנ"ל – סוחר שעשה את דרכו לעיר-מגוריו – עבר דרך אחד הכפריים, ובתוך כך קנה סחורה מידי בן-המקום. את הסחורה העמים על עגלתו והמשיך בדרכו.

סמוך לשערי העיר נתקל בצמד שוטרים. כשראו השוטרים יהודי מוביל עגלה עמוסת סחורה, נטפלו אליו והחלו לבדוק בציציותיו. השוטרים חקרו את היהודי חקירת שתי-וערב בדבר מקור הסחורה. ליבו של הסוחר היהודי פג בקרבו, בהרגישו בסכנה המרחפת מעל ראשו. בשלב כלשהו נדחק לפינה עד שגילה את האמת, כי קנה אותה מאחד הכפריים. השוטרים פקדו עליו להתלוות אליהם, עם עגלתו העמוסה סחורה – אל בית-המעצר.

כשראה היהודי האומלל כי כלתה אליו הרעה – ניסה להפעיל את השיטה הישנה, שעל-פיה רוב הוכיחה את עצמה. הוא הכניס את ידו לכיסו, הוציא משם חבילת שטרות והושיטם לעבר השוטרים.

זיק של חמדנות ניצת בעיניו של אחד השוטרים, וכבר הושיט יד כדי ליטול את השוחד. אולם חברו, שהיה ישר ממנו, או שמא שנאת היהודים שבליבו גברה אף על תאוות הממון – סיכל את המהלך. הוא החל לצעוק על היהודי כי העוון הראשון שעבר הרי הוא כאין וכאפס לעומת ניסיונו הנואל לשחד איש-חוק. ואמנם, בעוד על סחר עם גויים היה צפוי ליהודי עונש קל יחסית, על שיחוד שוטר צפוי היה למאסר ממושך.

"אור ואפלה" אמרנו, משום שבאותם ימים, על-אף החוקים שהגבילו את יהודים בחייהם ובמסחרם, שימש יהודי תלמיד-חכם בתפקיד התובע הכללי של פולין. הלה, ששם משפחתו שור, היה נכדו של רבי אלכסנדר-

כוחה של זעקה

פסח שני העניק להוויה החסידית את אחד הפתגמים החשובים, המשמשים גם הוראת-דרך בחיי היום-יום – "לעולם לא אבוד" (ובידיש: "עס איז ניטא קיין פארפאלן").

וכך אומר כ"ק אדמו"ר הרי"צ על עניינו של היום: "פסח שני מלמדנו כי לעולם אין זה מאוחר מדי, תמיד אפשר לתקן". כך הוא מפרש את הפסוק: 'איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה לכם' – 'אפילו מי שהוא 'טמא' או 'בדרך רחוקה', ואפילו אם הדבר היה 'לכם' – שההתרחקות נעשתה מרצונו – גם אז בידו לתקן זאת' (היום-יום י"ד באייר).

מעלת התיקון

הרבי מליובאוויטש הרבה להזכיר פתגם זה והשתמש בו לעיתים תכופות. הוא אף הוסיף, שהלימוד מפסח שני אינו מסתיים בכך שתמיד אפשר לתקן, אלא שאם רוצים באמת לתקן, נותנים מלמעלה כוחות לעשות זאת אפילו במידה יתרה מאשר בדרך הישנה. וכך הוא כותב באחת מאיגרותיו: "ידוע פתגם... שהמוסר-השכל דפסח שני הוא שאצל יהודי לעולם לא אבוד. ואדרבה, פעמים שההזדמנות השנייה עדיפה מהראשונה בנוגע לפרטים, וכמוזמז גם בעניין דפסח שני, שלא היה נצרך לביעור חמץ תחילה וכו'" (איגרות-קודש כרך כג, איגרת ח'תתי).

במקום אחר (שם, איגרת ח'תתי) הוא מציין, שבתיקון של פסח שני אין מגבלה של זמן. בעוד פסח ראשון הוא בן שבעת ימים, הרי פסח שני אינו אלא יום אחד: "שהרי עניין התשובה הוא בשעתא חדא וברגעא חדא, ואינו זז משם עד שמוחלץ לו, ועד שיהיה לרצון לפני ה' ומרוצה ותביב לפניו יתברך". מכאן, שלא זו בלבד שאפשר לתקן, אלא התיקון יכול להיות במדרגה גבוהה יותר מבמצב הראשוני.

הקב"ה מצפה לזעקה

פסח שני גם מלמד אותנו על הכוח שיש בתביעה אמיתית שבאה מצד יהודי. כידוע, פסח שני ניתן לעם-ישראל לאחר שהיו יהודים שהיו טמאים בעת הקרבת הפסח, ובאו בתביעה "למה ניגרע". לכאורה זו תביעה משונה – התורה נקבעו כללים איך ומתי צריכים לקיים כל מצווה וכיצד להקריב כל קרבן; אם הם לא עמדו בתנאים הנדרשים, מה מקום יש לטעון את טענת "למה ניגרע"?

אלא פסח שני מלמד אותנו, שיש דברים שהקב"ה נותן מעצמו, ותפקידם של בני-ישראל הוא לקבל ולקיים את צויו ה'; ויש דברים שבאים רק על-ידי תביעה ודרישה מלמטה. כל עיקרה של מצווה זו לא באה אלא על-ידי הדרישה והתביעה של בני-ישראל, שזעקו "למה ניגרע", ומכוח תביעתם נתחדש הציווי של פסח שני.

אומר על כך הרבי מליובאוויטש (פסח שני תשד"מ): "מכאן למדים אנו הוראה נפלאה – שכאשר יהודי מרגיש שחסר לו משהו בעניין הקשור ביראת-שמים, בתורה ובמצוותיה, אינו סומך על אף אחד, לא על משה רבנו ואפילו לא על הקב"ה (כביכול), ואינו אומר 'אין לנו להישען אלא על אבינו שבשמים', אלא צועק ותובע: 'למה ניגרע!'".

ומוסיף הרבי: "לא זו בלבד שבקשה ותביעה זו אינה הפך התורה חס ושלום, אלא אדרבה – התורה ציוותה להתנהג כן, על-ידי אנשי כנסת הגדולה, שתיקנו, שכאשר יהודי מבקש את צרכיו מהקב"ה בעת תפילת העמידה – יאמר בתפילתו 'את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח... כי לישועתך קיוונו כל היום', 'ותחזינה עינינו בשובך לציון'!

"ואינו מסתפק בכך שמבקש ודורש זאת בתפילה אחת – אלא חוזר על בקשה ותביעה זו בכל תפילה ותפילה, כמה פעמים בכל יום!... בני-ישראל מבקשים וצועקים – 'עד מתי!', ונמצא שעל-ידי זה שישראל מבקשים וצועקים על הגאולה – פועלים הם שהגאולה תבוא במהירות ובזריזות יתרה מכפי שהייתה באה לולא בקשה ותביעה זו".

סנדר שור, בעל ה'תבואות שור'. ממשלת פולין, ברצותה להוכיח את 'נאורותה', נהגה (כפי שנהגו מדינות נוספות באירופה) למנות למקצת התפקידים הבכירים במדינה בני מיעוטים. כך הגיע נכדו של הפוסק

הנועד לתפקידו החשוב והבכיר. מועד המשפט הגיע. הנתבע, שבמו-ידיו הפיל את עצמו מן הפח אל הפחת, לא ציפה ליותר מדי. לבית-המשפט נאספו ובאו יהודים שריחמו על אחיהם הסוחר, לצד גויים שונאי-

ישראל, שייחלו למפלתו באשר הוא יהודי, וסתם סקרנים.

אך כאשר משמים חפצים לסייע לאדם, הסיוע בוא יבוא גם כנגד כל הסיכויים. עם תחילת המשפט הקריא התובע הכללי את גיליון ההאשמות נגד הסוחר היהודי. לאחר מכן פנה השופט לסוחר והציג לו סדרת שאלות, שבסופן השאלה אם יש לו לומר דבר-מה להגנתו.

האומלל מילא את פיו מים, בידעו כי כל ניסיון שלו להכחיש את מעשיו מול עדותם של שני השוטרים, יעורר גיחוך ואולי אף יחמיר את מצבו.

לפתע החל התובע לימזם – כאילו לעצמו – את דברי המשנה במסכת שבת: "מי שהחשיך עליו בדרך, נותן כיסו לנכרי". בכך התכוון לרמז לחשוד, כי בעניין אשמת השוחד יכול הוא לטעון שלא הייתה לו שום כוונה לשחד את השוטרים, אלא מכיוון שהדבר אירע בערב שבת, אילצה אותו ההלכה למסור את כספו לשוטרים.

הסוחר היהודי, שהיה יודע-ספר, מיהר להיאחז בחבל-ההצלה שהושלך לעברו. לפתע חזר הצבע ללחיו והוא ביקש את רשות-הדיבור. בקול רועד במקצת השמיע את טיעונו ולימד את השופט ואת כל קהל הנוכחים באולם פרק בהלכות שבת. סימנים של מבוכה ניכרו על פני השופט, שהאזין לדברים בהשתאות ובכובד-ראש גם-יחד.

לאחר שקילת הדברים זמן-מה, קבע השופט מועד לדיון נוסף, שאליו זימן את רבה של וארשה. השופט שאל את הרב אם אמנם יש הלכה בתורת ישראל הקובעת כי יהודי הנמצא בדרך והשבת עומדת להיכנס – אסור לו לטלטל את ארנקו והוא רשאי למסרו לגוי שיטלטלנו בעבורו. הרב אישר את הדברים תוך השמעת המשנה כולה והסברתה במתק שפתיים.

דברי הרב שכנעו את השופט והוא החליט לפטור את היהודי מאשמת הצעת שוחד לשוטרים. מכיוון ששוכנע בניקיון-כפיו של היהודי בעון החמור, החליט להקל עמו גם בעברה על חוקי המסחר. "השתכנעת שהחשוד הוא אדם ישר ושומר חוק", סיכם השופט ושילח את היהודי לדרכו.

לסיפור זה – שאירע לפני יותר ממאתיים וחמישים שנים ועבר מדור לדור – נהגו המספרים להוסיף הערה: "צא ולמד כמה חשובה ומועילה היא ידיעת התורה, שכן אילולא ידע החשוד את דברי המשנה, לא היה קולט את הרמז ששיגר לעברו התובע ולא היה ניצל".

(על-פי 'טובך בייעו') (מצודת דוד הושע ג,ה)

מפגש מרגש אחרי שישים שנה

משפחתו. על גורלם של האחים קליין לא שמע מאז דבר.

"הסבא אינו חדל מלכתוב"

בשנה שעברה, בעשרה בטבת, שודר סיפורו של אליהו בטלוויזיה. כעבור יום צלצל הטלפון בביתו. קול צעיר מעבר לקו הציג את עצמו כנכד אחד האחים קליין. "סבי זיהה אותך ואת התפילין שלך, ומאז אינו חדל מלכתוב", סיפר הנכד. לאחר כמה שבועות התקיים מפגש מרגש מאין-כמותו בין אליהו הרמן, שני האחים קליין והתפילין (בתצלום).

אליהו (במרכז) עם האחים קליין. מעגל שנסגר

"ק"ג משקלו, ועל סף התמוטטות — זעק בכל כוחו "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד!"

הקשר נותק

החייל היהודי התנפל עליו בחיבוקים ובנשיקות וגעה בבכי. החיילים לקחו אותם לאחד הבתים, ושם החליפו את בגדיהם והגישו לפנייהם אוכל. מרוב התרגשות ותשישות איבד אליהו את הכרתו. כשהתעורר מצא את עצמו במיטה. מתחת לכר היו מונחות התפילין שלו. החיילים כבר המשיכו בדרכם. לימים נפרדו דרכיהם של אליהו הרמן ושל האחים קליין. לאחר גלגולים וטלטולים עלה אליהו ארצה וקבע את מקום מגוריו בירושלים, ובה הקים את

ש בת פרשת בהר-בחוקותי תש"ה. מוחנה גונסקירכן באוסטריה. אליהו הרמן, תלמיד ישיבה בווייצן שבהונגריה, שהוגלה למחנות עבודה והשמדה, שכב באפיסת-כוחות בצריפון, בין גוססים וגוויות, שאיש אפילו לא טרח לאספן. לפתע הופיע בפתח הצרף שלד מהלך, והכריז: "הגרמנים הניפו דגל לבן על מגוריהם, ריכזו את כלי-הנשק שלהם והם יושבים בקבוצה על הקרקע!"

הבשורה הצליחה להפיח רוח-חיים באליהו — שכבר כמה ימים לא בא מזון אל פיו — ובשאר שוכני הצרף התשושים. במאמץ עילאי קם על רגליו ויצא החוצה, פוסע לעבר המקום שהכול צעדו אליו כעת — מחסן המזון. הוא הצליח לתפוס סלק-סוכר אחד, אבל עד שיצא החוצה מהמחסן נחטף הסלק מיידיו.

"תפילה יהודית"

בשארית-כוחותיו שירך את רגליו למחסן הקצינים. לאחר שהשתחל לתוכו, הצליח לתפוס מעט ריבה, גוש מרגרינה, ערמת סוכר ומלפפון אחד. הוא אכל מהם קצת, ואת הנותר טמן במכנסיו, שאותם קשר למטה. בחוץ פגש את שני האחים קליין, שאותם הכיר מהונגריה. השלושה החליטו לצאת יחדיו אל הלא-נודע. בתוך חולצתו הסתיר אליהו את האוצר האמיתי, שעליו הצליח לשמור בכל גלגוליו — שתי תמונות משפחתיות וזוג תפילין, "היחיד בכל המחנה".

ביער סמוך פגשו קבוצת חיילים אמריקנים, אחד מהם יהודי. החייל ידע מעט יידיש, ובשפה זו ניסה לתקשר עם אליהו ושאלו אם הוא יהודי. כשהשיב לו אליהו בחיוב, הביט בו החייל כלא-מאמין וביקשו להשמיע "איזו תפילה". אליהו — שלושים ושבעה

ביטוחי דירות ומשכנתא
בטוח הכי טוב בארץ

*** ביטוח מיוחד לבתי כנסת ומקוואות ***

קבוצת גפן - המבטחת המורשת של הציבור הדתי

1800-39-33-39

ספר שמוכרחים לקרוא

נשמה עם עצמה

סיפורם המרתק של בני-ישיבה, היוצאים למסע-רוחני בחיפוש דרך רוחנית בעבודת ה'. במהלך המסע הם מתלבטים בשאלות קשות ומגלים עולמות קסומים.

ספר מסעיד, מחדש ומעורר מחשבה מאת מנחם ברוד

הפצה: 'יודאיקה', 03-9606120

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

ברכת 'ברוך שאמר'

שאלה: מה משמעות ברכת 'ברוך שאמר' ומה הם מנהגיה?

תשובה: הלכה פסוקה היא 'לעולם יסדר אדם שבחו של מקום, ואחר-כך יתפלל'. אנשי כנסת הגדולה (בית-דינו של עזרא הסופר), שתיקנו את כל הברכות והתפילות, תיקנו לומר בכל יום לפני התפילה 'פסוקי דזמרה', שעיקרם בשל הברכה האחרונים של ספר תהילים.

הם תיקנו ברכה לפנייהם — 'ברוך שאמר', ולאחריהם — 'ישתבח'. בתלמוד שיבחו אמירה זאת, שמתחילתה הייתה בגדר מנהג, ומתקופת הגאונים היא חובה, חלק מהתפילה. הפוסקים ציינו, שתיקנו ברכה זו על-פי אגרת שנפלה מן השמים, ויש בה שמונים ושבע מילים, כרמז הפסוק "ראשו (ברכה זו היא בראש פסוקי דזמרה) כתם פז" (שיר-השירים ה,יא).

צריך לומר שיר זה בניגון ובנעימה. קבלה בידינו לאומרו

מעשירים את השבת עם "שולחן שבת"

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המוכרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): 'יודאיקה', 1-700-704120

